

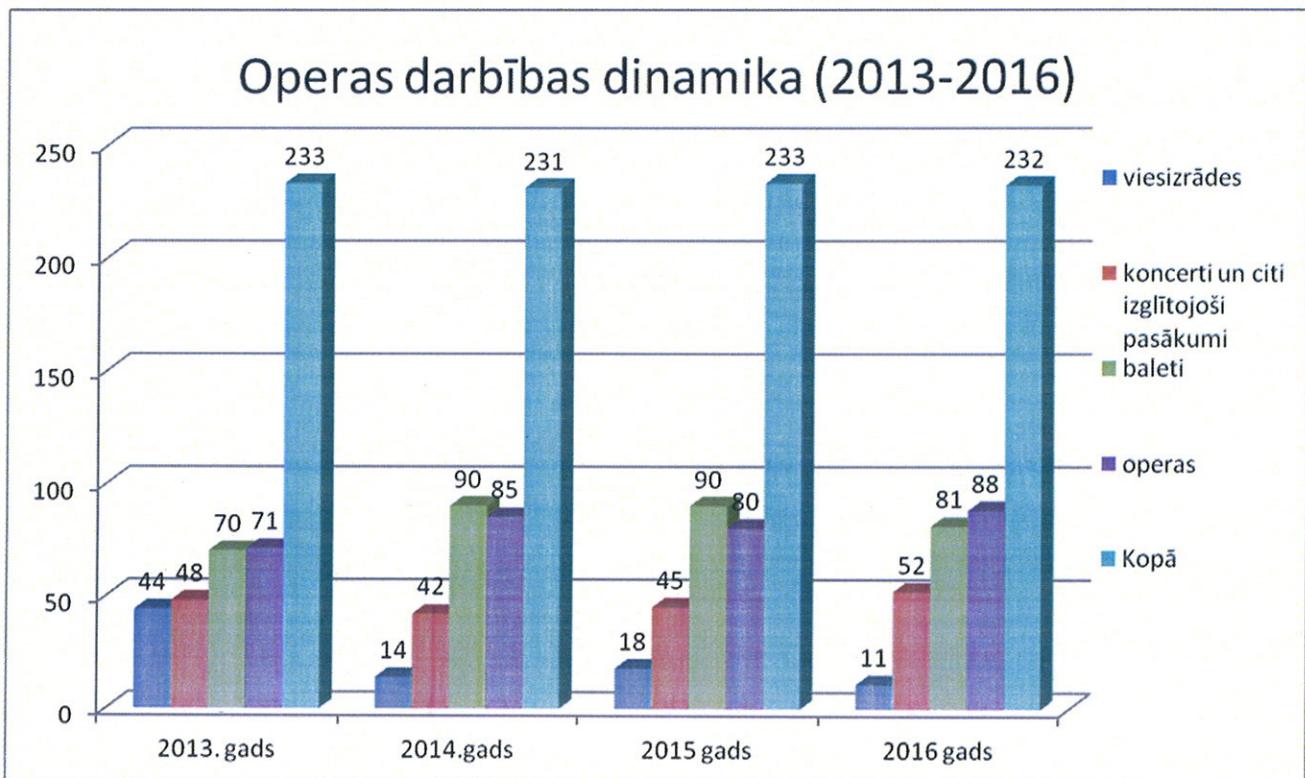
Vadības ziņojums

Darbības rezultāti 2016. gadā

2016. gadā VSIA „Latvijas Nacionālā opera un balets” (turpmāk - LNOB) ir īstenojusi māksliniecisko un saimniecisko darbību atbilstoši rezultatīvajiem rādītājiem, kas noteikti Kultūras ministrijas noslēgtajos līgumos par kultūras funkciju veikšanu un to finansēšanu.

Kopumā LNOB izrādījusi 232 izrādes un koncertus, no tiem 221 pasākumi notikuši Latvijas Nacionālās operas telpās (turpmāk – LNO), un 11 pasākumi pulcējuši skatītājus LNOB viesizrāžu ietvaros. Latvijas Nacionālās operas telpās notiekošās operas un baleta izrādes, koncertus un citus LNOB organizētus mākslas pasākumus 2016. gada laikā noskatījušies 173 963 skatītāji.

Kopējā izrādīto pasākumu skaita ietvaros 2016. gadā izrādes bērnu un jauniešu auditorijai noskatījies 42 671 skatītājs. Kopumā LNOB 2016. gadā savā repertuārā iekļāvusi 39 dažādus operas un baleta iestudējumus.

2016. gadā LNOB izrādījusi 88 operas izrādes, 81 baleta izrādi, kā arī 52 citus pasākumus, tai skaitā kamerkoncertus, izglītojošos pasākumus („Sarunas pirms pirmizrādes”), bērnu pasākumus („Mūzikas skaņas”), kā arī izglītojošu baleta pasākumu („Baleta pasaule”). Jaunajā zālē notikuši arī divi baleta žanram veltīti pasākumi – klasiskā un laikmetīgā baleta vakars „Iespējams”, kā arī Jauno horeogrāfu baleta vakars. LNO Beletāžas zālē 2016. gadā notikuši 6 koncerti.

2016. gadā LNOB repertuāru papildināja septiņi jauniestudējumi, tai skaitā pieci operu jauniestudējumi: Dž.Verdi „Makbets”, Š. Guno „Fausts”, P.Čaikovska „Jevgenijs Oneginis”, viens bērnu un jauniešu auditorijai vecumā līdz 17 gadiem domāts iestudējums „Mazā burvju flauta” un viens latviešu opermūzikas jaundarbs Ē.Ešenvalda „Iemūrētie”. Latvijas Nacionālais balets 2016. gadā piedāvāja skatītājiem divus baleta jauniestudējumus: Nikolaja Rimska-Korsakova un Zoltāna Kodāja baletu „Šeherezāde un vijas stāsti” un E.Grīga „Pērs Gints”.

Sezonas beigās ar lieliem panākumiem notika tradicionālais Rīgas operas festivāls, kas šajā gadā bija veltīts Džuzepes Verdi dāļradei un noslēdzās ar īpašu Gala koncertu.

Lai nodrošinātu LNOB izrāžu pieejamību valsts reģionos, 2016. gadā LNOB bija 9 izrādēs Latvijas reģionos. Ventspilī izrādīta viena baleta izrāde P.Čaikovska „Gulbju ezers” un viena opera Dž.Pučīni „Madama Butterfly”. Rēzeknē izrādīta S.Prokofjeva baleta „Romeo un Džuljeta” izrāde un bērnu izglītojošā baleta programma „Baleta pasaule”. Valkā sniegs LNOB izpildītājmākslinieku koncerts un P.Čaikovska balets „Gulbju ezers”, savukārt Daugavpilī – Ā.Adāna balets „Žizele” un operas solistu koncerts.

2016. gadā LNOB turpināja attīstīt 2014. gadā uzsāktu programmu „Opera tuvplānā”, kuras mērķis ir iepazīstināt dažādu mērķa grupu skatītājus ar operas vēsturi, māksliniekam un procesiem dažāda formāta pasākumos - kamermūzikas koncertos, lekciju ciklos, izglītojošās bērnu programmās un īpašās akcijās. Šīs programmas ietvaros kopš 2014. gada tiek rīkoti iekšējie konkursi kamermūzikas programmu sagatavošanai. Atlases process un noteikumi veicinājuši aizvien aktīvāku dažādu specialitāšu mūziku iesaistīšanos projekta veidošanā, tādējādi sekmējot gan mākslinieku individuālo māksliniecisko izaugsmi, gan iespējas auditorijai īpašos kamermūzikas koncertos tuvāk iepazīt LNOB māksliniekus. 2016. gadā programmas ietvaros notika seši kamermūzikas koncerti Latvijas Nacionālās operas Beleťāzas zālē.

2014. gadā Latvijas Nacionālā opera iesaistījās unikālā Eiropas Operas digitālajā projektā (www.theoperaplatform.eu). Pateicoties visu partneru kopīgi izstrādātai idejai, projekts konkursa rezultātā saņēma finansējumu no Eiropas Savienības programmas „Radošā Eiropa” (*Creative Europe*). No 2015. gada īpaši izveidotā interneta vietnē ikgvaram interesentam ir iespējams noskatīties piecpadsmīt izcilu Eiropas opernamu izrādes tiešraidēs un ierakstos, kā arī materiālus par to tapšanu. Eiropas Operas digitālais projekts jau sasniegta līdz šim neaizsniegtas auditorijas un daudz plašāku starptautisku auditorijas apjomu, popularizējot gan opermākslu kopumā, gan atsevišķus opernamus un to māksliniekus. Projektu īsteno Eiropas opernamu un festivālu asociācija „Opera Europa”, Eiropas vadošais televīzijas kultūras kanāls ARTE un piecpadsmīt operas institūcijas ar Eiropas Raidorganizāciju apvienības (EBU) atbalstu. Latvijas Nacionālā opera Eiropas Operas digitālajā projektā piedalījusies ar triju operas izrāžu ierakstiem. 2015. gadā www.theoperaplatform.eu bija skatāma A.Maskata un L.Langas opera „Valentīna”, sasniedzot ārvalstu skatītāju auditoriju 16 000 skatītāju apjomā. Tāpat 2015. gadā platformā tika demonstrēti arī fragmenti no Rīgas Operas festivāla Gala koncerta. Savukārt 2016. gadā Eiropas Operas digitālajā projektā theoperaplatform.eu tika demonstrēta LNOB iestudētā Dž.Pučīni opera „Manona Lesko”, sasniedzot kopumā 30 000 skatītāju. 2016. gada 11. jūnijā Rīgas operas festivāla laikā šajā platformā un interneta vietnē *ARTE Concert* notika arī pirmā operas izrādes tiešraide no Latvijas Nacionālās operas – Dž.Verdi opera „Makbets” V. Meikšāna režījā. Tiešraides laikā skatījumu skaits starptautiskā auditorijā sasniedza 25 000 skatītāju, savukārt kopumā sešu mēnešu laikā – 39 800 skatītāju. Dalība šajā prestižajā projektā ir un būs iespēja popularizēt plāšai mērķauditorijai starptautiskajā telpā ne tikai Latvijas Nacionālo operu un tās augsto māksliniecisko līmeni, bet arī latviešu mūziku un māksliniekus.

VSIA "Latvijas Nacionālā opera un balets"
2016. gada pārskats

LNOB uzskata, ka ir būtiski saglabāt iestudējumus digitālā formātā, tādēļ, sākot ar 2016. gadu, tiek veikti profesionāli HD izrāžu ieraksti daudzkameru ieraksta režīmā.

Izglītības programmas skatītājiem

2016. gadā LNOB turpināja veidot daudzveidīgas izglītības programmas operas apmeklētājiem dažādās mērķauditorijās - bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem. Bērniem un ģimenēm organizētas izrādes Jaunajā zālē, ietverot gan māksliniecisko daju, gan interaktīvu izglītojoši izklaidējošo daju, kas atraktīvā un mērķauditorijai viegli uztveramā veidā iepazīstina ar operas un baleta žanru. 2016. gadā LNOB turpināja 2014. gadā uzsāktu interaktīvo projektu 9. - 12. klašu skolēniem „Ceļojums uz operu”, kuras mērķis ir piesaistīt operas žanram iespējami vairāk jaunas auditorijas. 2015. gadā LNOB uzsākta jauns projekts „Operas sākumi”, kas lekcijas un sarunu veidā iepazīstina skatītājus ar operas vēsturi. Lekcijas vada dramaturgs, muzikologs Mikus Čeže. 2016. gadā radīta arī jauna izrāde bērnu auditorijai „Mazā burvju flauta” ar V.A. Mocarta mūziku.

Mākslinieciskās attīstības plāni

LNOB darbības mākslinieciskās prioritātes 2017. gadā ir sabalansēts un daudzveidīgs repertuārs, profesionālās attīstības programmu daudzveidošana un jaunu izglītības programmu realizēšana un pilnveide dažādu mērķauditoriju skatītājiem. LNOB prioritāte ir augsta mākslinieciskā kvalitāte, operas un baleta mākslinieku profesionāla snieguma attīstība, kā arī viessolistu un viesdiriģentu piesaiste repertuāra piedāvājuma daudzveidības veicināšanai. 2017. gadā LNOB operas izrādes veidos arī vairāki starptautiski atzīti režisori sadarbībā ar latviešu diriģentiem. Ž.Bizē „Karmenu” iestudē franču jaunā operas režisore Marija Eva Sinjeroļa, bet muzikālais vadītājs un diriģents būs Jānis Liepiņš. R.Vagnera operu „Tanheizers” veidos somu režisors Vilpu Kiljunens, muzikālais vadītājs – Mārtiņš Ozoliņš. Savukārt Z.Liepiņa operu “Turaidas Roze” 2017./2018.g. sezonas sākumā iestudēs režisore Ināra Slucka sadarbībā ar muzikālo vadītāju un diriģentu Mārtiņu Ozoliņu.

2017. gadā Latvijas Nacionālais balets gatavo divus jauniestudējumus. Baleta “Pie Zilās Donavas” jauniestudējumu H.Tangijevas-Birznieces piemiņai veidos horeogrāfs Aivars Leimanis, bet oriģinālbaleta “Dons Žuans” pasaules pirmizrādi Latvijā veidos kubiešu izcelsmes horeogrāfs Hulio Arozarena. 2017. gadā notiks arī Latvijas Nacionālā baleta izrādes Birgitas festivālā Tallinā.

2017. gadā plānots attīstīt LNO mūziku un baleta solistu individuālās izaugsmes motivāciju, turpinot veidot kamermūzikas programmas ar Latvijas Nacionālās operas solistu piedalīšanos, un jauno horeogrāfu darbu skati “Iespējams” Latvijas Nacionālās operas Jaunajā zālē.

2017. gadā LNOB turpinās gaļavošanos Latvijas valsts un Latvijas Nacionālās operas simtgadei, strādājot pie vairākiem jauniestudējumiem – R.Vagnera operas “Klīstošais Holandietis”, J.Karlsona un A.Leimaņa oriģinālbaleta “Antonija#Silmāči”, kā arī A.Kalniņa operas „Baņuta”, kas uz skatuves iznāks 2018. gada rudens sezonā. LNOB tāpat strādās pie vairākām iecerēm bērnu auditorijai paredzētam jauniestudējumam, kā arī pie viesizrāžu apmaiņas programmas ar Igaunijas Nacionālo operu un Lietuvas Nacionālo operas un baleta teātri. 2016. gadā izsludināts arī Latvijas un LNOB simtgadei veltīts operas libretu konkurss, kura termiņš ir 2018. gada 31. marts.

VSIA "Latvijas Nacionālā opera un balets"
2016. gada pārskats

2016. gadā gan Latvijā, gan ārvalstīs augstu tīkta novērtēta LNOB profesionālā mākslinieciskā darbība. Lielo Mūzikas balvu 2016 kategorijā "Gada uzvedums" ieguva Šarla Guno operas "Fausta" jauniestudējums, bet Latvijas Nacionālās operas koris ieguva Lielo Mūzikas balvu 2016 kategorijā "Izcils sniegums gada garumā". Savukārt laikraksta "Diena" Gada balvu kultūrā ieguva Džakomo Pučini operas "Vilas" iestudējums.

Izcilus starptautiskus panākumus guvuši mūsu baleta solisti. Dienvidāfrikas starptautiskajā baleta konkursā Keiptaunā (23.-27.02.2016.) zelta un bronzas medaļas ieguvusi Latvijas Nacionālā baleta jaunā soliste Annija Kopštāle, savukārt Korejas starptautiskajā baleta konkursā (22.-26.06.2016.) pirmo vietu ieguva Latvijas Nacionālā baleta soliste Jolanta Lubēja, bet otro vietu – Latvijas Nacionālā baleta mākslinieks Kārlis Cīrulis. 3. starptautiskajā Baltijas baleta konkursā (13.-17.06. 2016) otro vietu ieguva Latvijas Nacionālā baleta jaunā soliste Jūlija Brauere, trešo vietu – Jolanta Lubēja, bet pirmo vietu - Kārlis Cīrulis. 2016. gada jūlijā 5. Stambulas starptautiskajā baleta konkursā Latvijas Nacionālā baleta jaunā soliste Annija Kopštāle ieguvusi bronzas medaļas.

LNOB iestudējumi un to veidotāji izpelnījušies ievērību arī Latvijas teātra gada balvas "Spēlmaņu nakts 2016" žūrijas vērtējumā - Latvijas Nacionālā baleta soliste Alise Prudāne ieguvusi balvu kategorijā "Gada sasniegums baleta mākslā", bet horeogrāfe Linda Mīļā ieguvusi balvu kategorijā "Gada kustību mākslinieks" par darbu operā "Makbets".

Jauniestudējumi

2017. gada plānotie jauniestudējumi ir :

Žorzs Bizē	KARMENA	opera	Lielā zāle	02.03.2017.
Johans Štrauss	PIE ZILĀS DONAVAS	balets	Lielā zāle	12.04.2017.
Rihards Vagners	TANHEIZERS	opera	Lielā zāle	23.05.2017.
Zigmars Liepiņš	TURAIÐAS ROZE	opera	Lielā zāle	28.09.2017.
Wolfgang Amadejs Mocarts, Frideriks Šopēns	DONS ŽUANS	balets	Lielā zāle	10.11.2017.
Džakomo Pučini	TURANDOTA	opera (atjaunojums)	Lielā zāle	01.12.2017.

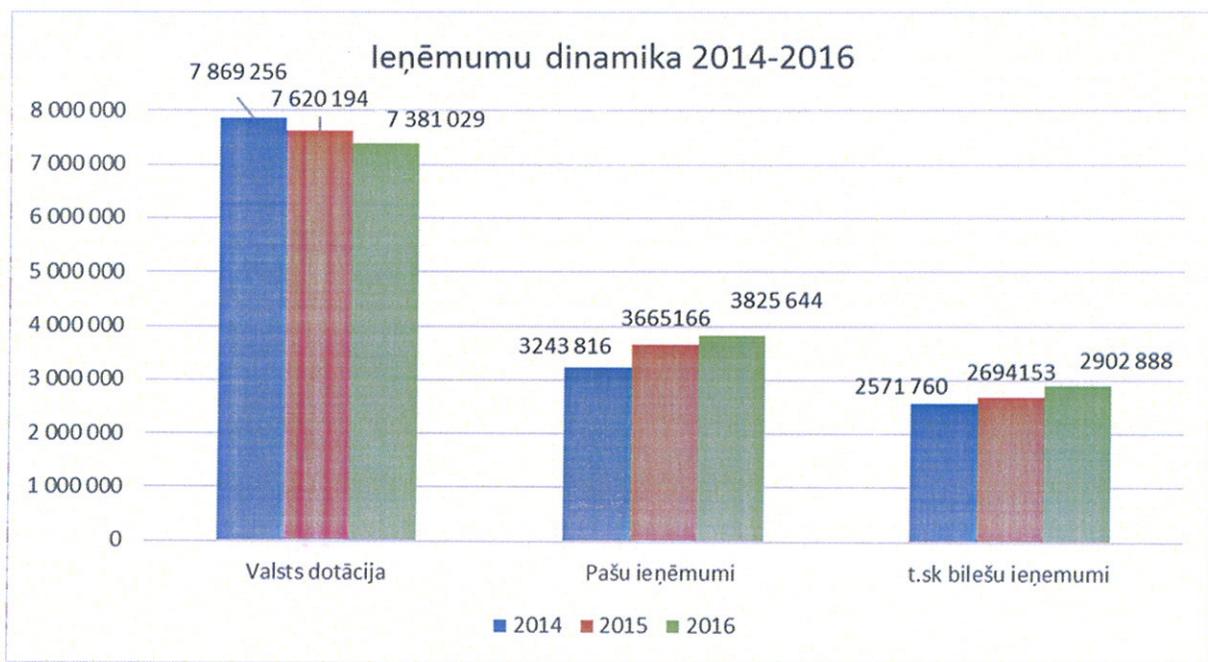
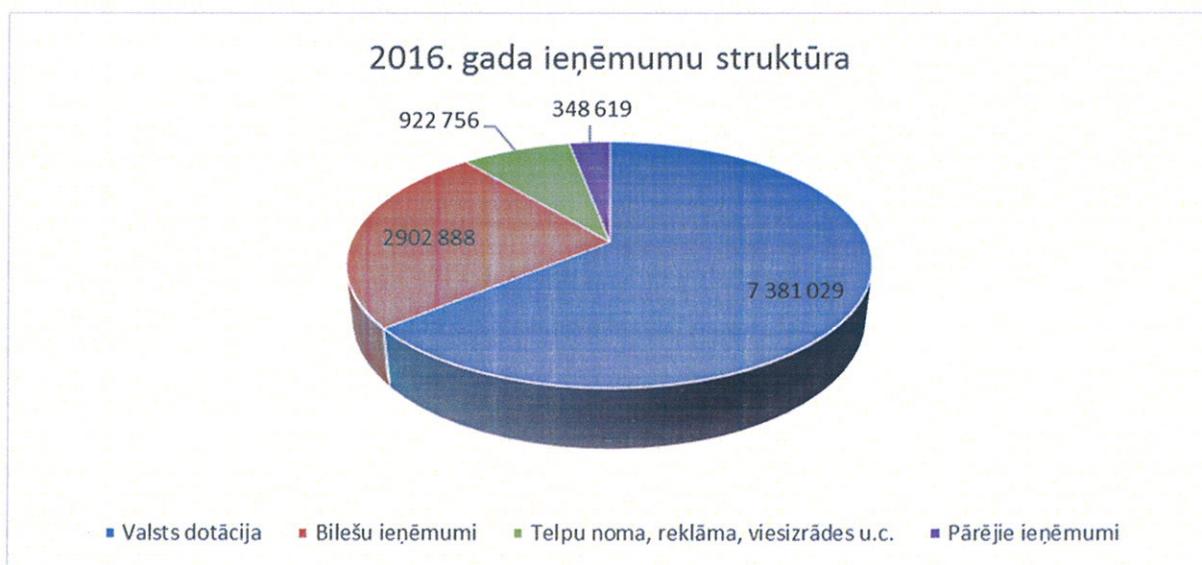
Saimnieciskā darbība

LNOB ienēmumu struktūru veido valsts dotācija un pašu ienēmumi. Valsts atbalsts sastāv no vispārējās valsts dotācijas darbības uzturēšanai, mērķdotācijas un pašvaldības finansējuma. 2016. gadā LNOB atzinusi ienēmumos valsts dotāciju EUR 7 381 029 apmērā, kas ir par EUR 248 023 mazāk nekā 2015. gadā.

	2013	2014	2015	2016
Dotācija, t.sk.:	7 360 582	7 869 256	7 620 194	7381029
Vispārējā valsts budžeta dotācija darbības uzturēšanai	6 436 322	6 937 445	6 752 989	6830790
Mērķdotācijas	913 003	920 428	880 921	541239
Pašvaldību finansējums	11 257	11 383	10 000	9000

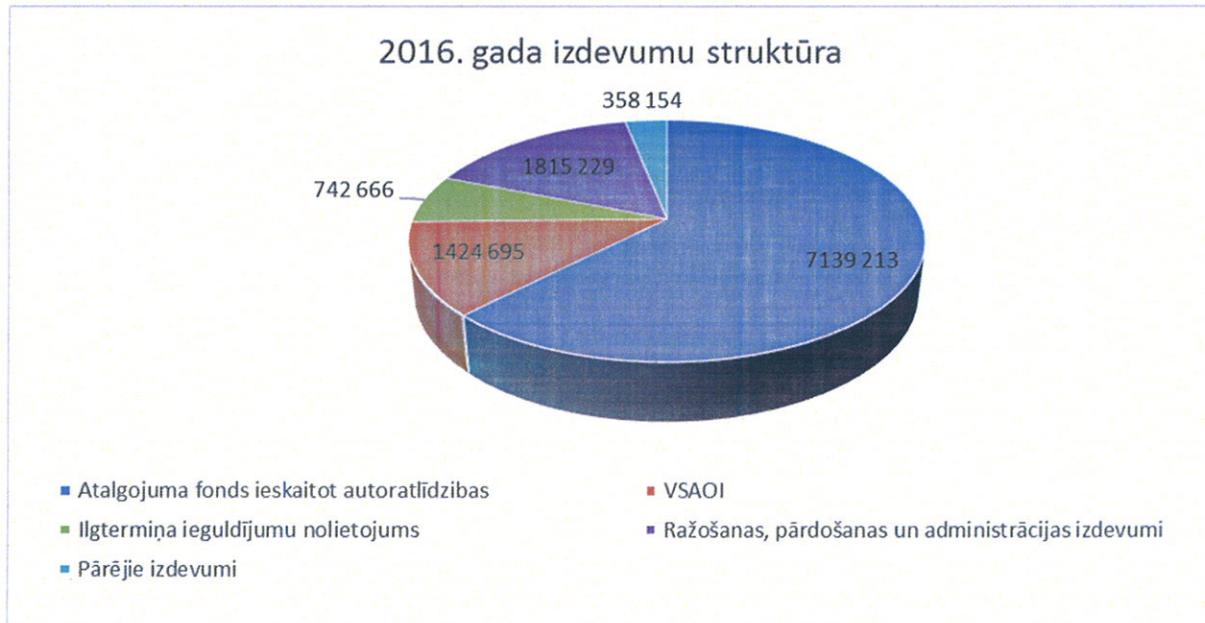
VSIA "Latvijas Nacionālā opera un balets"
2016. gada pārskats

Pašu ieņēmumu nozīme kopējā ieņēmumu struktūrā pieaug, taču šim pieaugumam ir objektīvi ierobežots raksturs, jo pašu ieņēmumu lielākās pozīcijas veido bīlešu ieņēmumi, kuru pieaugumu ierobežo patēriņtāju pirkspēja, kā arī telpu un tehnikas noma un citi pašu ieņēmumi. 2016. gadā pašu ieņēmumu pieaugums pret 2015. gadu bija 4%, kas skaidrojami ar veiksmīgiem bīlešu pārdošanas rezultātiem un aktīvu saimniecisko darbību.

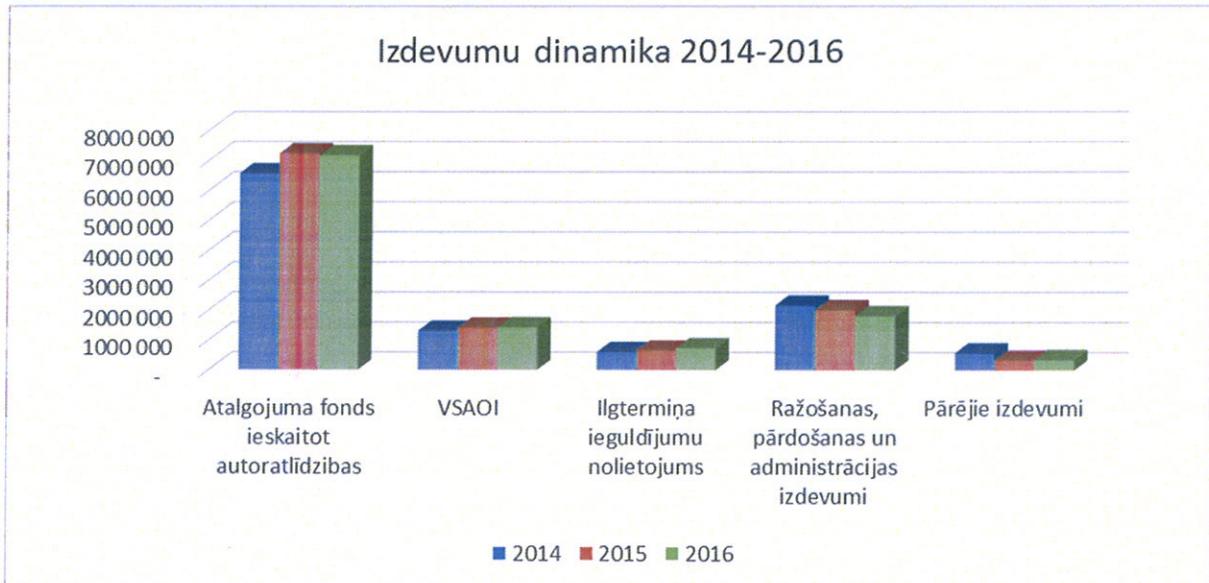

VSIA "Latvijas Nacionālā opera un balets"
2016. gada pārskats

LNOB izdevumi 2016. gadā bija EUR 11 479 957 apmērā, no kuriem 74,6 % ir darba samaksa, tai pielīdzināmās izmaksas un ar to saistītie nodokļi. Vienlaikus personāls ir arī LNOB lielākais kapitāls, jo tikai talantīgi un kompetenti darbinieki var radīt mākslas un kultūras produktu, ko skatītājs atkal un atkal vēlētos redzēt.

Izdevumu dinamika 2014.-2016. gada griezumā būtiski nemainās. Lielākā izdevumu daļa ir darba alga, tai pielīdzinātās izmaksas un ar to saistītie nodokļi. Salīdzinājumā ar 2015. gadu par EUR 84 304 ir pieaudzis ilgtermiņa ieguldījumu nolietojums, kas ir saistīts ar investīcijām ilgtermiņa ieguldījumos, tajā skaitā būve ar pacēlāju LNO vēsturiskajā pagalmā.

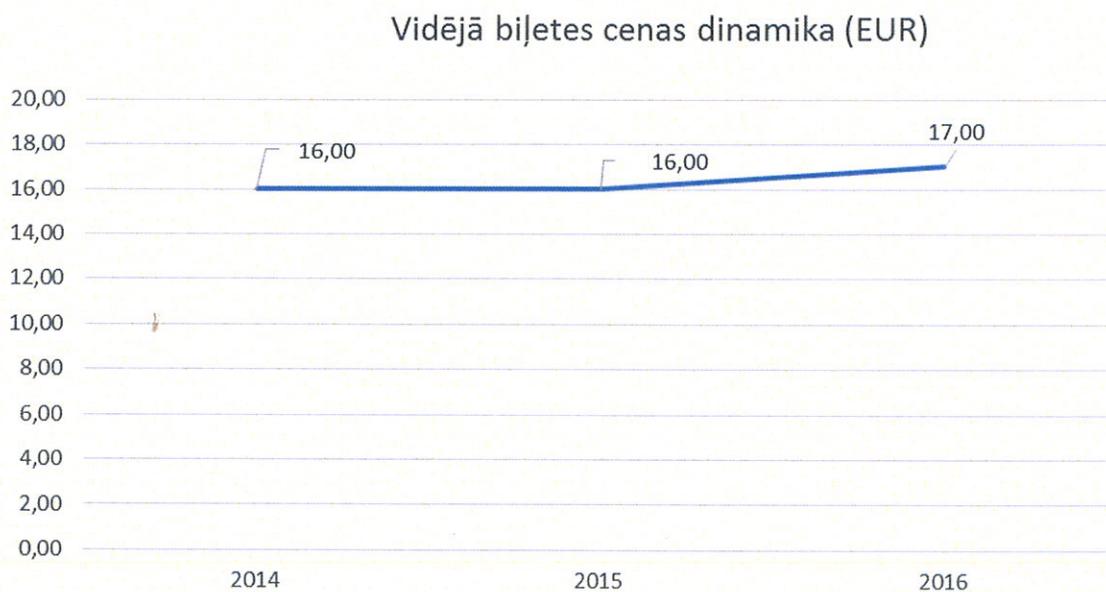

VSIA "Latvijas Nacionālā opera un balets"
2016. gada pārskats

2016. gadā LNOB ir palielinājies apmeklētāju skaits salīdzinājumā ar 2015. gadu, (164 437 – 2015. gadā un 173 963 – 2016. gadā), savukārt vidējā bīlešu cena ir pieaugusi par vienu EUR salīdzinājumā ar 2015. gada līmeni.

Pirmizrāžu bīlešu cenas 2016. gadā bijušas no 7 līdz 65 EUR, savukārt uz repertuāra izrādēm – no 5 līdz 40 EUR. Cenu veidošanā tiek ļemts vērā pieprasījums un piedāvājums un vispieprasītākajām izrādēm tiek piemērota dinamiska cenu veidošanas stratēģija. Vienlaikus LNOB turpina īstenošanas dažādas atbalsta programmas sociāli jūtīgākajiem sektoriem – pensionāriem, studentiem un skolēniem, garantējot LNOB pasākumu pieejamību plašai auditorijai. Lai operas un baleta izrādes varētu baudīt arī sociāli visneaizsargātākie Latvijas iedzīvotāji, LNOB 2016. gadā aktīvi darbojas labdarības programmās, atvēlot tām gada laikā 1896 bezmaksas bīletes un nodrošinot minēto sociālo grupu pārstāvjiem bīletes par pazeminātām cenām (kopsummā 15 006 bīletes).

Finanšu un operatīvās vadības riski

Finanšu vadības riski

- Galvenais finanšu vadības risks ir pretruna starp nepieciešamību plānot LNOB budžetu triju gadu griezumā un valsts budžeta faktisko plānošanu viena gada ietvaros. Repertuāra un mārketinga aktivitāšu plānošana notiek daudz ilgākā, vairāku gadu perspektīvā, tāpēc finansiālā nenoteiktība un neparedzētie apstākļi, kas iespaido katra konkrētā gada budžeta apstiprināšanu, var būtiski ietekmēt arī LNOB finansiālos rezultātus un radošos plānus.
- Budžeta dotācijas samazinājums, kas var būtiski ietekmēt gan māksliniecisko, gan saimniecisko darbību. Nemot vērā, ka LNOB ir salīdzinoši maza mainīgo izmaksu daļa, straujš dotācijas samazinājums var radīt vispārējās darbības paralīzi.
- Valsts kopējais ekonomiskais stāvoklis, kas atspoguļojas iedzīvotāju pirkspējā. Kultūra nav pirmās nepieciešamības prece, līdz ar to, samazinoties mājsaimniecības iztikas līdzekļiem, tās primāri atteikties no maksas kultūras pasākumu apmeklējuma.

Operatīvās vadības riski

- Nepietiekams telpu nodrošinājums neļauj pilnībā nodrošināt operas māksliniecisko pamatdarbību.

Telpu trūkuma dēļ mēģinājumu procesam tiek izmantota LNOB jaunā zāle, kas līdz ar to vien ierobežotā apmērā izmantojama publiskiem pasākumiem, kas nodrošinātu ne vien mazo formu māksliniecisko jaunradi, bet arī papildus ieņēmumus. Telpu trūkums apgrūtinā gan kora mākslinieku darbu, gan rada papildus izdevumus par telpu īri.

- Nepietiekams tehniskais nodrošinājums apdraud operas māksliniecisko sniegumu gan īstermiņā, gan ilgtermiņā.
Orķestra instrumentu nolietojuma stāvoklis ir kritisks un dažos gadījumos apdraud māksliniecisko sniegumu jau īstermiņā, savukārt visu orķestra instrumentu plānveidīga nomaiņa ir kapitālieguldījums, kas pārsniedz operatīvās līdzekļu pārvaldības iespējas.
- Investīcijas LNOB vēsturiskās ēkas uzturēšanā prasa būtiskus kapitālieguldījumus papiļdus tekošiem ekspluatācijas izdevumiem.

Operas ēku kompleksam nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, lai saglabātu ēkas reprezentačīvo un funkcionālo stāvokli un novērstu apdraudējumus.

2016. gadā noslēgts līgums starp LNOB un SIA "Sindiks" par 2016. gada finanšu pārskata revīziju, par ko iesniegts neatkarīgu revidentu ziņojums.

VSIA "Latvijas Nacionālā opera un balets"
2016. gada pārskats

Priekšlikumi par sabiedrības peļņas izlietošanu vai zaudējumu segšanu

LNOB 2016. gadu noslēdza ar peļņu EUR 92 545 pēc nodokļu nomaksas. Valde iesaka esošo peļņu novirzīt Latvijas Nacionālās operas vēsturiskās ēkas pagalma rekonstrukcijas pabeigšanai.

Notikumi pēc pārskata gada pēdējās dienas

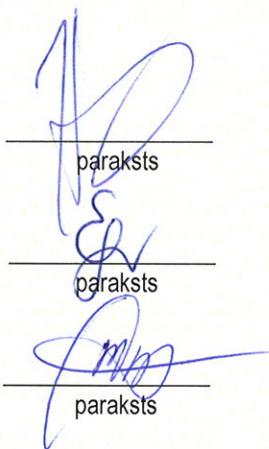
No pārskata gada beigām līdz šodienai nav notikuši nekādi svarīgi notikumi, kas varētu būtiski ietekmēt gada pārskata novērtējumu.

Rīgā, 2017. gada 18. aprīlī

Zigmars Liepiņš
(Valdes priekšsēdētājs)

Inese Eglīte
(Valdes locekle)

Daina Markova
(Valdes locekle)

paraksts
paraksts
paraksts